

ကုလား - မမာတို့ကိစ္စ

မောင် သိန်းဖေ

ကိုနု။
 ကိုအောင်ဆန်း။
 သခင်တင်မောင်။
 သော တစ်ယူ
 ခေါင်းဆောင်များလည်း။
 ဤစာတမ်း အာအော်
 များကို - သဘောတူ
 ထောက်ခံကြသည်။

ဗထမနိပ်	[စက်တင်ဘာ]	၅၀၀၀၁
ဗုတိယနိပ်	[စက်တင်ဘာ]	၁၀၀၀၀၁
တတိယနိပ်	[စက်တင်ဘာ]	၁၀၀၀၀၁
တတုတ္ထနိပ်	[စက်တင်ဘာ]	၁၀၀၀၀၁
ပဉ္စမနိပ်	[စက်တင်ဘာ]	၁၀၀၀၀၁
ဆဋ္ဌမ	[အောက်တိုဘာ]	၁၀၀၀၀၁
သတ္တမ	[အောက်တိုဘာ]	၁၀၀၀၀၁
အဋ္ဌမ	[အောက်တိုဘာ]	၁၀၀၀၀၁

ထောက်ခံချက်

မောင်သိန်းဝေရေး “ကုလားဗမာတိုက်ပွဲ” ကို
 ငါတို့ထောက်ခံ၍၊ သူနှင့်အတူ
 ထုတ်ဝေရာ၌၊ ဇာဝန်
 ယူကြောင်း။

- ၁။ [ပုံ] ထွန်းအေး။ နဂါးနီစာအုပ်သင်း။
- ၂။ ။ ထွန်းရွှေ။ နဂါးနီပညာသင်တန်းကျိုးဆောင်။
- ၃။ ။ ထွန်းအုတ်။ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂသမားတန်းကျိုးဆောင်။
- ၄။ ။ သခင်တင်မောင်။ တို့ဗမာအစည်းအရုံး။
- ၅။ ။ အောင်ဆန်း။ မောနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများ
 သမဂ္ဂအသင်းဥက္ကဋ္ဌ။
- ၆။ ။ ဘဟိန်း။ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂအသင်းတန်းကျိုးဆောင်။

အခြားတက်လူ ခေါင်းဆောင်များ။

- ၇။ ။ ထိန်ဝင်း။
- ၈။ ။ မောင်နှမ။
- ၉။ ။ အေးဓမ္မ။

မြန်မာ့ရုပ်ရှင်စာပေတိုက်။ ရန်ကင်း။

ကုလား-ဗမာ တိုက်ပွဲ။

Indo-Burman Conflict

[၁]

ကုလား ဗမာ တိုက်ပွဲကား။ အနွေးနှင့်အမြန် ဖြစ်ပေါ်ရမည့် မလွဲမရှောင်သာသော အရေးဖြစ်သည်။

“ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ဦးစလုံးမှာ၊ လူ့ခိုင်းတို့အခြေမှ မထက်နိုင်ခြင်းကိုပြသည်” ဟူ၍ နက်မယောင်နှင့် တိမ်သော မစ္စတာဂန္ဒီ၏စကားမျိုးဖြင့် မျက်နှာထွဲနေရုံဖြင့်လည်း အရေးမပြီး။ “ဤသို့ဖြစ်ရသည်မှာ ဝမ်းနည်းစရာ ဖြစ်ပါသည်” ဟူ၍ ဒီးယောင်ရာထွင် ဘာမျှမလုပ်ဘဲ ခြုံးချကာပိုခြင်းမျိုးဖြစ်သော ဗမာပြည်တုရင်ခံ၏ စကားမျိုးသည်လည်း အရာမရောက်၊ အရေးတော်ပုံတရလုံးသည် ဦးရွှေဗိုလ်၏စာအုပ်ကြောင့်ဖြစ်ရပါသည်ဟု ထွယ်လင့်တကူ ဆိုရန်မှာလည်း၊ ဥာဏ်အမြင်စောက်မနက်၊ တကဲ့အကြောင်း အဖြစ်အပျက်အမှန်များကို ဥာဏ်ဝင်စားကာ-ထွေးခေါ်ပြီး၊ ရှင်းလင်းရန်သာ အရေးကြီးထွေး၏။

အဘယ်ကြောင့် ဤမျှဆူပူရသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် တပြည်ထောင်ထုံးက ပိုင်းပြီး အော်ကြ ဟပ်ကြ ရသနည်း။

အဘယ်ကြောင့် လူတွေကို ဆတ်ရ သနည်း၊ အဘယ်ကြောင့် ဆိုင်တွေကိုဖောက်ပြီး ဥစ္စာတွေ ယူကြသနည်း၊ အဘယ်ကြောင့် အိမ်တွေ ပလီတွေကိုမီးရှို့ ကြရသနည်း။

ကုလားတို့ကို ဗမာတို့သည် ချစ်ကြည် ကြပါသည် မဟုတ်လော၊ ဘာသာတရား ယဉ်ကြေးမှု စသည်များကို ကုလားတို့ထံမှ ရခဲ့သဖြင့် ၎င်းတို့အား ကျေးဇူးတင်လျက် ရှိသည်မဟုတ်အံ့လော၊ ခွဲရေးတွဲရေးကိစ္စတူးက ဗမာတို့သည် တွဲရေးအတွက် မဲပေးခဲ့သည်မဟုတ်ပါလော။

ကုလားပြည်မှကုလားတို့သည် ဤမေးခွန်းများကိုမေးနေကြပေမည်။ ငါတို့အိန္ဒိယပြည်တွင်ရှိစဉ်က ဤမေးခွန်းတွေကို မျက်မှောက်ပြုခဲ့ရဖူးပြီ။ ဘာသာတရား ယဉ်ကြေးမှု စသည်များကို ကုလားထံမှရခဲ့သည်မှန်ပါ၏။ သို့သော် ဗမာအား- ဘာသာတရားနှင့် ယဉ်ကြေးမှုများကို ပေးခဲ့သော အိန္ဒိယပြည်သည် ယခုအိန္ဒိယပြည် မဟုတ်တော့ပြီ။ ဗမာအားပေးလိုက်သော ဘာသာတရား-ယဉ်ကြေးမှု စသည်များမှာ ယခုအိန္ဒိယပြည်၌ မရှိတော့ပြီ။ အိန္ဒိယပြည်၌ ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်ခဲ့ကြပြီ။ သို့ကြောင့် ဗမာ နှင့် ကုလားပြည်များမှာ ဘာသာတရား- ယဉ်ကြေးမှု စသည်များ၌ တွေ့ကြုံတော့ပြီ။ ကုလားတို့အား ထိုယဉ်ကြေးမှု များအတွက် ကျေးဇူး တင်နိုင်တော့ပြီ။ ခွဲရေးတွဲရေးတူးက ဗမာတွေက တွဲရေးကို မဲပေးသည်သည် မှန်ပေ၏။ သို့သော်- မဲပေးသည်မှာ ကုလားတွေကို ချစ်ကြည် လေးမြတ်ဖွဲ့၍ ပေးသည်မဟုတ်။ ကျေးဇူးရှင်ရှိ မခွဲလို၍ ပေးသည်မဟုတ်။ ကုလားနှင့်နေရ

သျှင်၊ ဗြိတိသျှတို့သက်အောက်မှ ထွတ်လပ်ပေမည်၊ တစ္ဆန်း
တစအကျိုးခံစားရပေမည် စသည့်ဖြင့် ကိုယ်ကျိုးကြည့်ပြီး
ကုလားနှင့်တွဲယိုခြင်းသာဖြစ်ပေ၏၊ တွဲသည်ကိုပင် ယာယီ
တွဲ တွဲလို၏။

ထို့ကြောင့် ကုလားဗမာ အရေးတွင်း၊ မေတ္တာဂရုဏာ
စသောတရား၊ ကတညုတ ကတဝေဒီ စသောတရားတို့ဖြင့်
သာမြင်မနေကြဘဲ၊ (ဝါ) တရားသဘောတို့ဖြင့် မြင်မနေကြ
ဘဲ၊ အပိုင်အခဲ ရှင်ဝတ္ထု သဘောဖြင့် မြင်နိုင်ရန်ကြိုးစားရ
ပေတော့မည်။

[၂]

ရာဇဝင်သက်သေ အထောက်အထားများအရ၊ ကုလား
များသည် ဗမာပြည်သို့ လာရောက် ကူးလူးနေကြသည်မှာ
ရှေးခေတ်ကပင်ရှိခဲ့လေသည်။ ထိုစဉ်ကလာကြသောကုလား
များမှာ ပြည်ကြီးသားပြီသကြလေသည်။ သူတို့ပြည်၌ မွန်
မြတ်ကြီးပွားသော ထာသာများကို ဗမာ တိုင်းနေပြည်သား
တို့အကျိုးငှါ ဆောင်ယူခဲ့သည်။ သူတို့ပြည်တွင် စည်ပင်
အောင်မြင်ပေးနေသည့်၊ ဆေးပညာ၊ ဝိသယုကပညာ၊ ပန်းချီ
ပညာစသည်များကို ဗမာပြည်ကြီးပွားစည်ပင်အောင် ယူ
ဆောင်ခဲ့လေသည်။ အချို့ ကုလားများမှာလည်း ဗမာထူရင်
၏ စစ်သည်တော်များ အဖြစ်ဖြင့် ထမ်းရွက်ရန် လာခဲ့ကြ
ခြင်းဖြစ်လေသည်။

ယခုခေတ်တွင်ဗမာပြည်သို့ရောက်လာကြသောကုလား
များကား-ထိုအဆိုပါရှေးကုလားများ၏နာမည်နှင့် ကျေး
ဇူးတို့ကို ဖျက်ရန်လာသည်နှင့်တူတော့သည်။

အထက်အောက် ဗမာပြည်ကို အင်္ဂလိပ်တို့ သိမ်းယူ
သောအခါ ကုလားစစ်သားများက သိမ်းယူသည်။ ဗမာ
ဇိုက်က သူတို့အား မျက်မှူးကျိုးသည်။ ထိုကုလားစစ်သား
အချို့ပင် ဗမာပြည်တွင် ဆက်လက်နေခဲ့သည်။ အောက်
ဗမာပြည်ကို သိမ်းပြီးသောအခါ၊ အင်္ဂလိပ်ကုန်သည်ကြီး
များသည်၊ စူးအက်ထူးမြောင်းဖောက်ခါစဖြစ်၍ဥရောပတိုက်
သို့ ဗမာဆန် အမြောက်အများ ဈေးပေါပေါဖြင့် ပို့လိုကြ
သည်။အောက်ဗမာပြည်တွင် စပီးအကြံ အကုသ် စိုက်လို
သည်။တောင်သူများမှာငွေမရှိ၊ အင်္ဂလိပ်ကုန်သည်ကြီးတို့
ကလည်း တိုက်ရိုက်မပေးနိုင်သောကြောင့် မဒရပ်မှချစ်တီး
ဈေးကို ခေါ်ယူလေသည်။ ၁၈၃၀ နှစ်သောက်ကတည်းက
ချစ်တီးတွေ အင်္ဂလိပ် ကုန်သည်ကြီးများ၏ ဘိတ်မာန်ပြု
ချက် ကျညီချက်ဖြင့် ငွေချေးနေခဲ့သည်။ ဗမာလုပ်သားများ
မလုံလောက်သဖြင့်၎င်း၊ ဈေးကြီးသဖြင့်၎င်း၊ ကုလားလုပ်
သားများကို ခေါ်ယူခဲ့သည်။ ဗမာပြည်သို့ ရောက်လာကြ
သော ဇာတ်ကြီးသည့် ကုလားများကို သရာကျော်ရောင်း
ရန်၊ ဂျလေဘီရောင်းရန်၊ ဒိုတီရောင်းရန်၊ ချစ်တီးများကို
လဘက်ရည်ရောင်းရန်၊ ကော်ဗီရောင်းရန်၊ လန်ကွတ်တီ
ရောင်းရန်စသည်ဖြင့်ကုန်သည်များလိုက်ပါလာခဲ့လေသည်။

ဤသို့ဖြင့် ဗမာအကျိုးမဟုတ်ဘဲ၊ သူတို့အမြတ်အစွန်းရ

ရန်အကျိုးအတွက် ကုလားများ စတင်လာရောက် ကြလေသည်။

ကုလားကူထိလုပ်သားများကို မတန်ရည်တန်ရည်ပေး၊ မသေရုံစားရန် ပေးပြီး ခေါ်ခဲ့ကြသည်။ အချောင်ရသော ကုလားလုပ်သားများ အကူအညီဖြင့် အင်္ဂလိပ်နှင့်ကုလား ခေ့ရှင်ကြီးများသည် အမြစ်ငွေများစွာရခဲ့ကြသည်။

ထိုသို့တဖြည်းဖြည်း ကုလားများ ဗမာပြည်သို့ဝင်လာ လေရာ ယခုအခါ

ဟိန္ဒူ ၅၆,၅၆၀၉

မူစလင် ၃၉,၆၅၉၄

ပေါင်း ၉၆,၂၂၀၃ ရှိလေသည်။

အကြမ်းအားဖြင့် တသန်းမျှရှိသည်။ဗမာမှာ အကြမ်း အားဖြင့် ၁၂ သန်းမျှရှိလေရာ ဗမာ ၁၂ ယောက်မျှစီ ကုလား ၁ ယောက်ရှိနေလေပြီ။

ဗမာပြည်၏ ကုလားဝင်ထွက်စရင်းမှာ [၁၀]နှစ်တွက် အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်၏။

	လူဝင်	လူထွက်
၁၉၂၀	၃၂၄,၀၀၀	၂၇၀,၀၀၀
၂၉	၃၀၇,၀၀၀	၃၉၀,၀၀၀
၃၀	၂၇၃,၀၀၀	၃၆၅,၀၀၀
၃၁	၂၅၂,၀၀၀	၂၀၅,၀၀၀
၃၂	၂၄၀,၀၀၀	၂၂၅,၀၀၀

ကုလား-ဗမာ တိုက်ပွဲ

၁၉၃၃	၂၂၀,၀၀၀	၂၀၀,၀၀၀
၃၄	၂၉၉,၀၀၀	၁၇၅,၀၀၀
၃၅	၂၁၆,၀၀၀	၁၇၇,၀၀၀
၃၆	၂၁၆,၀၀၀	၁၇၄,၀၀၀
၃၇	၁၉၉,၀၀၀	၁၉၅,၀၀၀

၁၉၃၁ နှစ်၌ ကုလားဗမာရိုက်ပွဲဖြစ်၍ သုံးနှစ်မျှ အရားနားပြီး ပြန်တက်လာပုံကို တွေ့နိုင်လေသည်။

ထိုစာရင်းအရ တနှစ်ထက်တနှစ်ပို၍သာ ဝင်လာလေရာ ၁၀၀ လျှင် တနှစ် ၁၂-ယောက်ခွဲမျှတိုးလေသည်။

ဗမာပြည်တွင်ကုလားဝါးနှင့်ကုလားပေါင်းစပ်သဖြင့် တိုးအပ်သည်မှာတရာလျှင်တနှစ် ၁၆ ယောက်မျှတိုးတက်လေသည်။ သို့ကြောင့် အနှစ်ငါးဆယ်ကြာသောအခါဗမာ-ဝ ယောက်လျှင် ကုလား *

၁ ယောက် ဖြစ်လာတော့မည်။

ယခုလက်ရှိ ခန့်ရှင်စနစ်အရ အုပ်စိုးနေသော အင်္ဂလိပ်အစိုးရ လက်ထက်တွင်ကား၊ ယခုအခါ ပညာတတ်ပညာမတတ် အလုပ်လက်မဲ များစွာရှိ၏။ ထမင်းငတ်မွတ်ခြင်း များစွာရှိ၏။ သို့ရှိနေပါလျက်ပေါ်ပြပါအတိုင်းကုလားအဝင်က တိုးနေချေသော် ခန့်ရှင်စနစ်အရ အစိုးရခြင်းခံရသော ဗမာပြည်တွင် သည့်ထက်သည် အလုပ်လက်မဲ ပေါရန်အာရှိလေသည်။ သို့ကြောင့် လူဝင်ရေး ပြဿနာကို ကြိုတင်

* ဗမာ့စာလည်းတိုးလျှက်ရှိသည်ကိုထည့်တွက်ပါ၏။

အရေးယူရန် ဗမာ့တပ်တစ်သောင်းဟုတ်၊ အစိုးရတို့ ထာဝန်
 လည်း ဖြစ်လေသည်။ သို့ ထာဝန်စာနားဖြစ်၍ ဗမာများက
 လူဝင်ထူထွက် ကုန်းသစ်ရေးကို တောင်းသော အခါ၊ ဗမာ
 ပြည်ရှိ ကုလားများသည် ဘိလင်ရောက်အောင် ဆူကြူပူကြူ
 သည်။ ကုလားအဖွဲ့ကပါ သဘောတူမှ ကုန်းသစ် နိုင်ရန်
 တောင်းကြသည်။ ကုလားပြည်နေ ဗမာပြည်ရှိ အခြေအနေကို
 နကန်းတလုံးမျှမထိကြသော ကုလားတို့ကပါ ထောက်ခံပိုင်း
 အော်ကြသည်။ ကုလားခန့်ရှင် များက ဈေးပေါပေါဖြင့် လူ
 လားလုပ်သားတွေမရနိုင်မည်ကိုစိုးသဖြင့် “ကျွန်ုပ်တို့သည်
 ကုလားများအကျိုးကို စောင့်ရှုန်ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကား
 ကုလားမျိုးချစ်များဖြစ်ပါသည်” ဟု ညှာဝါးကာ ဆူကြူလေ
 သည်။

ကုလားများသည် စကတည်းက ယဉ်သက်၊ ဆိုသကဲ့သို့
 ဗမာပြည်သို့ ဝင်လာကတည်းက အမြတ်အစွန်းကိုရရန် ငွေ
 ရှာရန်သာလာခဲ့လေသဖြင့်၊ အဖွဲ့မဲ့ အမှတ်မဲ့ နေသော ဗမာ
 များထက် စီးပွားရေးတွင် များစွာ သာသာ လေသည်။
 လူးသန်းရောင်းပတ်ရေးတွင် ကုလားတို့လာချုပ်ချုပ်ပတ်ပတ်
 ရှိလေသည်။

ကွမ်းရောင်ဆိုင်မှာလည်း ကုလား၊ ဘယာကျော်ဆိုင်မှာ
 လည်းကုလား၊ အလည်ဆိုင်ကြီးမှာလည်းကုလား၊ ဈေးရိန်
 ကြီးမှာလည်းကုလား၊ လက်ကားဆိုင်မှာလည်း ကုလား၊
 ဘိနပ်သံဗွဲရိုက်သည်မှာလည်း ကုလား၊ စွပ်ကျယ်စက်ကြီး
 မှာလည်းကုလား၊ သဲဆပ်ပြာမှာလည်းကုလား၊ ရေမွှေးဆပ်

ပြာမှာသည်းကုလား၊ အရင်းငွေ ချေးသူမှာလည်း ကုလား၊
 ကုလား ကုလား၊ နေရာတကာတွင် ကုလားဖြစ်ပေ၏။ ဒေသ
 ဝပ်လည်းကုလား၊ ဟိုက်ကုတ်တရားသူကြီးလည်းကုလား၊
 ကွန်ပေါင်ဒါမှာလည်းကုလား၊ သေးဆရာဝန်ကြီးလည်းကု
 လား၊ ကျမဒါလည်းကုလား၊ ထောင်မှူးလည်း ကုလားဖြစ်
 ချေသည်။

အဘက်ဘက်တွင် စီးပွားရှာကြံပြီး စုဆောင်းရသမျှကို
 ကုလားပြည်သို့စာတိုက်မှတစ်ဖို့ ကြလေရာ၊ တနှစ်လျှင်ငွေ-
 ၅-ကုဒေ ဖြစ်သည်။

[Provincial Banking Inquiry Report.]

ဆင်းရဲသားများသာ စာတိုက်ကိုအသုံးပြုသည်။ သူဌေး
 များကား ဘဏ်ဘိုက်မှစာဆင့်ရင်း၊ ကိုယ်တိုင်ရင်းဖို့ သည်။
 ကုလားပိုင်-အဗ္ဗဒူဘာနီချောက်ခူနီ၊ ကုလားခေါ် မနက်ကျ
 ဗမာခေါ်မနွင်းဆီစသော သင်းဘောကုမ္ပဏီများလည်း ရှိ
 သည်။ ထီးစက်၊ ဒန်ဒိုးစက်၊ ဝှပ်ကျပ်စက်စသော စက်ကြီး
 များကိုလည်း ကုလားပိုင်သည်။ များစွာသောဘဏ်တိုက်
 များကိုလည်း ကုလား ပိုင်သည်။ ငွေထုတ်ချေးသော ဘဏ်
 များကိုလည်း ကုလားပိုင်သည်။ တနှစ်လျှင်.....

၁၂-ကုဒေမှ ၁၃-ကုဒေအထိ

တန်ထိုးရှိသော ကုလားပြည်က ဗမာပြည်ထံမှ ဝတ်
 သည့်ဆန်မှာ၊ မာရုဝါရီစသော ကုလားကြီးများ လက်မှတ်
 ဆင့်သွားသည်သာများလေသည်။ ရေနံတွင်းများ ကိုလည်း
 ကုလားပိုင်လိုက်သေးသည်။ ရွှေဆိုင် ငွေဆိုင် ဟုသမျှမှာ

လည်း ဂူဂျာရတ်တီပိုင်သည်သာ များလေသည်။ ဤကုလား
ခန့်ရှင်များကပင် တနှစ်လျှင် ဆယ့်ကုဋေမျှ ယူနေသည်ဟု
ကျွန်ုပ်ခန့်မှန်းလျှင် ရမ်းထွန်းမည်မထင်ပေ။

ဗမာပြည်တွင်အမြဲနေ၍၊ဗမာပြည်သားဟု သူတို့ကိုယ်
ကိုမယူဆသော ကုလားခန့်ရှင်များ ရှိသေး၏။ သူတို့သည်
ဗမာပြည်အရပ်ရပ်၌အနှံ့ အပြားရှိ၏။ ငွေကိုမြောက်များစွာ
ရှာ၊ မြောက်များစွာချပြီးစည်းစိမ်ရစ်ကာသာနေကြ၏။ သိုသို့
သောသူတို့၏ နှစ်စဉ်အမြတ်ငွေမှာ ငါးကုဋေထက် မနည်း
နိုင်ချေ။

ဒရဝင်မှအစ ဟိုက်ကွတ် တရားဝန်ကြီး အဆုံးအထိ၊
အစိုးရ အမှုထမ်းပေါင်းဗမာပြည်တွင် ၅၀,၇၅၂ ရှိသည်
ဟု ဆိုထား၏။ [Fiscal Committee Report] ထိုအမှုထမ်းများ
အထွက် ထနှစ်လျှင် လခငွေ ၆,၆၂၀၄,၃၅၀ [၆ ကုဋေ
ကျော်]ပေးရလေသည်။ ထိုအမှုထမ်းများတွင် ကုလား-
ဗမာ -အင်္ဂလိပ်ကပြားစသည်တို့ပါဝင်ရာ၊ ကုလားဦးရေက
ဗမာဦးရေထက် တသောင်းကျော်ပိုနေသည် ဟု ထွက်တော်
တွင် အမတ်တဦးကမေးသဖြင့် သိရပေ၏။

ဗမာ ပညာတတ်အလုပ်လက်မဲ များမှာ ထိုကုလားအုပ်
သိမ်းသော အလုပ်များကိုကြည့်လျက် ဒင်းတို့ကြောင့် ငါတို့
အလုပ်လက်မဲ ဖြစ်ရသည်ဟု ပြီးနေကြလေသည်။*

* ကုန်တိုက်ကြီးများ ကုမ္ပဏီကြီးများရှိ အမှုထမ်း များကို မထွက်
ထားခဲ့သေး၏။

ခြင်းမျှခြင်းအားဖြင့်၊ ဗမာပြည်ရှိ ကုလားတစ်ယောက်...
စားရန် သောက်ရန်၊ နေရန်လိုသောငွေမှာ တလလျှင် ၇၀ ဝ...
ဆိုကြဖို့၊ တနှစ်လျှင် ဇေဝိ ဖြစ်လိမ့်မည်၊ ကုလားတစ်သန်း...
အတွက် ကိုးကုဒေဖြစ်လိမ့်မည်၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်-

- ၅- ကုဒေ စာတိုက်မှသွား၊
- ၂- ၊ ဆင်းရဲသားကိုယ်တိုင်ယူငြိန်၊
- ၁၀- ၊ နေရှင်ဘဏ်တိုက်စသည်တို့မှပို၊
- ၅- ၊ ဗမာပြည်နေကုလားသူရွေးများခြတ်ငွေ၊
- ၉- ၊ ဗမာပြည်တွင် သုံးစားသည့်ငွေ၊

၃၃- ကုဒေ၊

ဗမာများက ကြည့်သည်မှာ ကုလားတစ်သန်း လာနေ၏...
ဤငွေ ၃၁-ကုဒေ ကုန်ရသည်၊ ဗမာ ၁ သန်းသည်၊ ကု...
လားတစ်သန်းအတွက်ငွေ ၃၁ ကုဒေအခွန်ဆောင်နေရသည်...
ဗမာတစ်ယောက်လျှင် ၂၅ ကျော်ကျော်တနှစ်တနှစ်ကုလား...
တော်ကြေး ထမ်းဆောင်ရသည်၊

ဗမာ ငါးဦးပါသော တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ၁၂၅၀ ကုလား...
တော်ကြေးထမ်းရလျက်၊ ဗမာငါးဦးပါသောတစ်အိမ်ထောင်...
၏ဖွမ်းဖျင်ငွေမှာ ၂၄၀ သာ ရှိလေသည်၊

ဗမာ၏ဝင်ငွေနှင့်အသုံး၊ အခွန်တော်၊ ကုလားတော်ကြေး...
တို့မှာ မမျှပေ၊ သို့ကြောင့် ယခုအခါ တောရွာကျေးလက်...
များ၌ တောင်သူတို့၏ ကြွေးငွေမှာ၊

၅၀- ကုဒေမှ

၆၀-ကုလားထိ ရှိနေသည်ဟု ဆို၏ [Provincial Banking Inquiry Report]

သို့ကြောင့်လည်း၊ စိုက်ပျိုးဖြစ်သည့် ဗမာပြည် လေးပုံပုံ တစ်ပုံသည် ချစ်တီးပိုင်ဖြစ်လာခဲ့ပြီ။ ကျန်လေးပုံတစ်ပုံမှာ ချစ်တီးနှင့်အခြားကြွေးရှင်များထံ အပေါင်ခံ ပစ္စည်းများဖြစ်နေလေပြီ။ တောင်သူများမှာ ကြာလေ မြေမဲ့ယာမဲ့ ဖြစ်လျက်ရှိနေပြီ။

ဗမာတို့သည်။ ပြေးစရာမရှိ။ ပေးစရာငွေမရှိတိုင်း။ ကုလားတို့မျက်နှာကိုသာ မြင်လာကြလေသည်။

သူတို့၏ အရေးသာနေသော စီးပွားရေး အခြေအနေကို အလွဲသုံးစားပြုကာ၊ ခပ်ရှားများစွာ၊ မော်မောက်ခြင်း၊ ဗမာဆင်းရဲသား အမျိုးသွီးများကို ငွေဖြင့် ဖြားရောင်းဖျက်ဆီးခြင်းများကို ပြုကြလေသည်။ ဗမာမြည်ထွင် ကုဆေးထီး ဂုယောက်ချွင်း၊ ကုလားမ တယောက်သာရှိ၍၊ ဗမာမများမှာ ယောက်ျားထက်များနေလေရာ၊ ကုလားနှင့်ဗမာညားရမည်မှာ၊ ဓမ္မတာပင်ဖြစ်လေသည်။ ငါတို့က ကန့်ကွက်ဖို့မရှိ။ သို့သော် ကုလားများကား ဗမာမများကို နောက်ရုံလောက်သာယူကြသည်။ တရားဝင်မထားမဖြစ်နိုင်အောင်၊ ကုလားတို့တရားဥပဒေအရ စီမံထားကြလေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာမသည်။ တရားဝင်ဖြစ်လိုလျှင်၊ မဟာမေဒင်ဘာသာသို့ ဝင်ရောက်လည်းရှိသေးသည်။ သို့ကြောင့် ဗမာဗုဒ္ဓဘာသာတို့က၊ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ဘာသာခြားတို့လက်ထပ်ရေး ဥပဒေကို ပြုရန် ဖွဲ့စည်းတော်တွင် တင်သွင်းခဲ့ကြသည်။ ကုလားများက

ကန့်ကွက်ဆုပူနေကြသဖြင့်၊ ထိုဥပဒေမှာ၊ သောင်မတင် ရေ
ခကျ ဖြစ်နေခဲ့လေသည်။ •

* ကုလားများမှာ၊ ဗမာ့အကျိုးကိုဘယ်တော့မှ မကြည့်
သူတို့အကျိုးကိုသာ တစာက်သတ် ကြည့်ကြ လေသည်။
ဗမာတို့နှင့် ဆိုးတူကောင်းဘက် ပူးပေါင်းကာ အခွင့်အရေး
များကိုရအောင် ဆောင်ရွက်မည့်အစား၊ လူနည်းစု အဖြစ်
ဖြင့် သွေးခွဲကာ နေလေသည်။ အခါများစွာက နိုင်ငံရေး၌
၎င်း၊ မြို့ရေးရွာရေး၌၎င်း၊ သူတို့သည် ဥရောပတိုက်သားများ
နှင့် ပူးပေါင်းကာ၊ ဗမာကိုဆန့်ကျင်ဘက်လုပ်ကြံသေးသည်။
[သူတို့အပြစ်ကိုမတော်လိုသော ကုလားပြည်ရှိ ကုလား
ခေါင်းဆောင်နှင့် ကုလားသတင်းစာတို့က၊ ဗမာပြည်ကို
ဇွတ်ခွဲထုတ်သော ဥရောပသားတို့ အပစ်ကြောင့် အဓိက
ရုဏ်းဖြစ်ရသည်ဟု ပြောကြသည်မှာ ရယ်ဘွယ်သာဖြစ်
၏။] စီးပွားရေးတွင်ကား၊ ဗမာတို့သည် နုလံ မထုနိုင်အောင်
ထုထားတို့က အမြဲလုပ်ခဲ့၏။

ငါ၏မိတ်ဆွေတယောက်သည် ရေမွှေးပေါင်ဒါစသော
ကုန်များကို နိုင်ငံခြားမှ ကိုယ်စားထုတ်ခံ၍ ရောင်း၏။ သည်
အသုပ်မှာ ဗမာ့အရာ မဟုတ်ဟုဆိုပြီး ကျူးလွှာတရက
ငါ့မိတ်ဆွေရောင်းမရအောင် အနည်းနည်းဖြင့် နှောင့်ယှက်
ကြ၏။ ဖျက်ဆီး၏။ အခြားဗမာတယောက်သည် ကော့စ်မက်

* အင်္ဂလိပ်တို့သည်၊ လူတို့အကျိုးတလိုငှာ၊ ဗမာပြည်ကို ကုလားပြည်
မှ-ဗမာကိုကုလားမှ ခွဲလိုသည်ကို ငါတို့ဝန်ခံ၏။ သို့သော်—ကုလားများ
ကြိုက်တိုင်းက သွေးကွဲအောင် လုပ်နေသည်ကို သင်တို့ သိတို့လိုသည်။

တစ်ဝသောချယ်သစရာ [Toilet] များလုပ်၏။ သူကိုယ်တိုင် ရောင်းသောအခါ ရောင်းမဖြစ်အောင် ကုလား ကုန်သည် များက နှောင့်ယှက်၏။ ကုလားကိုရောင်းရန် တဦးတည်း ကိုယ်စားထုတ်ပေးမှရောင်းရတော့၏။ ဝံသာနူပိတ်အတော် ကလေးကြွလာသဖြင့် ဗမာတို့လက်ထက်ကန်းများ ခေတ် ထလာလေ၏။ မဒရပ်-တုံသေ ကောင်ပိုဆီမှလာသော အ ထည်များရောင်းမထွင် ဖြစ်သွား၏။ ချည်ထုပ်များကို လက် ကားရောင်းသူမှာ ကုလားများဖြစ်သဖြင့် ချည်ထုပ်ပျေးများ ကိုတက်၍ ဗမာယက်ကန်းရုံများ၏လည်ကို ညှစ်၏။ ဗမာ ပြည်တွင် စက်မှုလက်မှုပညာ ထွန်းကားစေရန် ရည်ရွယ် သည်ဆို၍ အပိုးရက လက်မှုပညာသင်ကျောင်းထောင်ရန် ထွတ်တော်၌အဆိုသွင်းရာကုလားနေရှင်တဦးကကန့်ကွက် ၏။ သို့ကလိုနေရာတကာ၌ သွေးမထွက်သောနည်းဖြင့်၊ ဝါ ဝဋ္ဌီနည်းဖြင့်ညှင်းပန်း၏။

ဥပဒေ မည်တဲ ဗမာကိုကုလားတို့က ညှင်းပန်းခဲ့သည် မှာများထွချေပြီ၊ လူဝင်လူထွက်ကန့်သပ်ရေး၌၎င်း၊ လူမျိုး ခြားလက်ထပ်ရေး၌၎င်း၊ မြေသီးစား ဥပဒေ၌၎င်း၊ စက်မှု လက်မှုပညာ ပြန့်ပွားရေး၌၎င်း၊ ဗမာစာဖြင့် စာသင်ကြား ရေး၌၎င်း၊ ကုလားတို့သည်၊ တညောင်နာနာနှင့် မရှောင်သာ အောင် ကန့်ကွက်ဆူပူခဲ့၏။

[၃]

ဤသို့ ဗမာအကျိုးနှင့် ကလန့်ကကျင် ထော်လော်ကန့် လန့်လုပ်သူ ကုလားများမှာ အလယ်တန်းစားနှင့် နေရှင်တို့

သာဖြစ်သည်ကို သင် ရိပ်မိလောက်ပေသည်။ ဗမာပြည်ရှိ ကုလားခန့်ရှင်နှင့် အလယ်တန်းစားများသည်၊ သူတို့အကျိုးအတွက် ဆင်းရဲသား ကုလားများကိုပါ ဆွဲလျက် ဆူပူ “ဘောက်” လုပ်နေကြသောကြောင့်၊ ကုလားတိုင်းကို ဗမာတို့က မု်းလာရတော့သည်။

ကုလားဆင်းရဲသားများကား၊ ဗမာပြည်၌ ယာရောက်နေထိုင်ရသောကျေးဇူးကို မေ့ကြဟန်မရှိ၊ ဗမာများကို ရန်မမူ၊ တခါတခါ ဗမာများနှင့် ဆိုးတူကောင်းဘက်ဆောင်ရွက်ကြလေသည်။ ရေနံချောင်း၊ သံလျှင်စသော ရေနံမြေသစ်တိုက်၌၎င်း၊ အခြားသစ်တိုက်၌၎င်း၊ ကုလားအလုပ်သမားနှင့် ဗမာအလုပ်သမားသည် တပူးတပေါင်းတညွှန်း ရှိသည့်မှာ ထင်ရှား၏။ ခန့်ရှင်နှင့် အလယ်တန်းစားတို့ သွေးမခွဲလျှင် ဘယ်တော့မျှ ကွဲကွဲမမြင်။

သို့ကုလားများက နှောင့်ယှက် ဆူပူနေခိုက်၊ ယခုအခါ ဗမာများကလည်း အတော်အတန် နိုးကြားလျက်ရှိနေ၏။ ခေတ်ချောင်ကြီးကုန်၍ ခေတ်ကြပ် ရောက်နေပြီ ဖြစ်၍ ဗမာတို့မှာ သက်သက်သာသာ မနေရတော့ပေ။ ဆင်းရဲခြင်း၊ အလုပ်လက်မဲ့ခြင်း၊ ထက်မွတ်ခြင်းတို့သည် သူတို့ မျက်မှောက်ဝယ် ပြုစီထိုး၍ လာကြကုန်သည်။ လူငယ်တို့ကလည်း နိုးကြားလာကြလေသည်။ ပညာတတ် အလုပ်လက်မဲ့ များလည်း မငြိမ်မသက် ထွပ်ရှားလာလေသည်။ ရဟန်းတော်များလည်း အစည်းအရုံးနှင့် နိုးကြားလာကြသည်။

ဤသို့သော အခြေအနေတွင် အချက်ပေါ်လျှင် ကုလား

နှင့်ဗမာတိုက်ပွဲဖြစ်ရမည်မှာ မချေ။ မီးတဖွားပင်လျှင် ကြီး
ထွားသောမီးထောက် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ *

အခါတိုင်းကဲ့သို့ပင်၊ နေ့ရှင်ရူးအထယ်တန်းစားနေရှင်၏
ကပ္ပါးရတို့မှစ၍၊ တိုက်ရန်အကြောင်းပေါ်ခဲ့လေ၏။ ဦးရွှေဖီ
ဆိုသောကျောင်းဆရာကား၊ လူအားလည်းဖြစ်၏။ ဦးနှောက်
တွင် ဘားကစားပြီး၊ အသားရချင်၏။ ဘာသာတရားငြင်းခုံ
ရာ၌ အားနေသောအချိန်ကြီးပြီး၊ အပြင်းဖြေချင်၏။ သို့ကြောင့်
ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ဗုဒ္ဓသာသာတရားကို သို့နှယ် ဤနှယ် ရေး
လိုက်ခဲ့၏။ အချိန်အားနေသောလူလူချင်းညှင်းသဖြင့် အပြစ်
များနေသော မစ္စတာပတေးခေါ်-နေရှင် တဦးက၊ စိတ်ပြေ
လက်ပျောက် အပြစ်ပြု၊ အပြစ်ပျောက် ဦးရွှေဖီ၏ စာအုပ်
ကို ကောက်ချိတ်လိုက်လေ၏။

ဦးရွှေဖီနည်းတူ ဘာသာရေးပြဿနာတို့တွင် ဗျာများ
နေသော ဘုန်းတော်ကြီးတပါးနှင့် ထိုစာအုပ် ပက်ပင်းပါ
ဆိုကြသောအခါ၊ ဆူပူမှုစလေတော့၏။ သတင်းလူးလျှင် ဦး
ချင်ကြသော သတင်းစာများက သူ့ထက်ငါ တိုး၍ ဦးရွှေဖီ
အကြောင်းကို ရေးကြလေသည်။

အချို့က ဒေါက်တာဘမော်သည် သူ့ဘက်တော်သား
မာကေများနှင့် တိုင်ပင်ပြီး၊ ရွှေတိဂုံ အစည်းအဝေးကြီးကို
ထောက်လှမ်း လုပ်စေသည်ဟု စွပ်စွဲ၏။ နိုင်ငံရေး မျက်စိဖြင့်

* ၁၉၃၇-ခုနှစ် ကုန်ခါနီးလောက်က ဗမာပြည် ယုတ်တော်ဥရောပ
တိုက်သားအတွဲခေါင်းဆောင်ဟောင်း မစ္စတာလိချီ ကိုယ်တိုင်ပင်မရရှိမီ၌
ဤသို့ပြောခဲ့၏။

အသားရရန် ကြိုးပန်းမှုဟု ဆိုကုန်၏။ ငါတို့ကား ထိုအကြောင်းကိုမထိကုန်။ အစိုးရကို အပြစ်ဆိုရန်မှာ ဖြစ်မည့်အရေးကို မတာဆီး နိုင်ခြင်းကြောင့်မဟုတ်။ ဖြစ်လာသည့်အရေးကိုကြိုးကိုင်၍အနိုင်မာမ်းနိုင်သောကြောင့်သာငါတို့အပြစ်ဆိုလိုသည်။ နန်းရင်းဝန်နှင့်ဂင်း၏ အစိုးရအဖွဲ့သည် ဗမာတို့၌ကုလားကို မကြည်ဖြူစိတ်ရှိနေသည်ကိုအကွင်းသားမမြင်သာသာတရားနှင့်ပတ်သက်သော မော်လစီနှင့်ယောဂီအရေးသည် ကုလားမလိုလား မကြည်ဖြူစိတ်ကိုပေါက်ကွဲထွက်စေလိမ့်မည်ကို မတွေးမိ၊ အလျင်လျင်ရမည့်အရေး၌ဗမာဝန်ကြီးများ ကြည့်တို့ စာအုပ်ကို ဗမာလိုမှုအင်္ဂလိပ်လိုပြန်စေ၊ စုံထောက်များက၊ အဆင့်ဆင့်ဝန်ကြီးရောက်အောင် ပို့စေ-စသော ရုံးလေ့များကို သုံးနေသည်မှာ အစိုးရ၏ အမှားဖြစ်၏။

[၄]

အရေးဖြစ်လာသောအခါ၊ အစိုးရသည် ပြာလောင်ခပ်သွားမုံပေါ်၏။ အတေး ချော်တုန်၏။ ဗမာလူမျိုး တို့အား ထုလားတို့က ခိုစိမ်းနှင့်တဖန်အိတ္တင်းလားသောကြောင့်၊ ဗမာတို့က စိတ်နာနေသည်ကို အကဲခတ်မိ၊ ဗမာတို့ ပင်ကိုယ်သဘောမှာ ဖြုံးခနဲခိုင်းခနဲ ညီညာစွာ လုပ်လေ့ ရှိသည်ကို မစဉ်းစားမိ၊ ထင်မိထင်ရာ သတင်းစာကြောင့်ပင်၊ တပြည့်လုံးပြန်၍ လေဟန် ယူဆကာ၊ သတင်းစာများကို ပိတ်လေ၏။

ကုလားများက၊ ဗမာတို့သည် ကုလားကိုတိုက်သည်မှာ အကြံယူ၍ [Plan] စနစ်ကျကျ တိုက်သည်ဟု စွပ်စွဲကြ၏။

တပြည်လုံးပြန်သည်ကို တို့အံ့ကြောကာ မထွေးတောနိုင်
 ဘဲရှိကြ၏။ စင်စစ်ကား ကုလားကို မလိုလားသောစိတ်မှ တ
 ပါး ဗမာထွင် အကြံစနစ် စသည်တို့မရှိ။ တယောက်လုပ်
 ထွင်ပိုင်းလုပ်ခြင်း။ တနေရာထစရလျှင် အခြားတနေရာက
 လိုက်လုပ်ခြင်းမှာ၊ စေ့ဆော်၍ မနေရသော ဗမာ့သန္ဓေပါ
 တခုဖြစ်လေသည်။ (တပြိုင်နက် မီးထွန်းပွဲလုပ်ခြင်း၊ ပန်းကပ်
 ခြင်းတို့မှ မျိုးစေ့ရ၍။ တပြိုင်နက် ပြီးစီစာရမွေးနေ့ ကျင်းပ
 ခြင်း။ သပိတ်မှောက်ခြင်း စသည်တို့ကိုကြည့်) ဗမာ့အစဉ်
 ခေါင်းဆောင်ညံ့သလောက် နောက်လိုက် ကောင်းသည်ကို
 သိတို့လိုစေသည်။ တယောက်က တဖွဲ့က ဟန်ကျပန်ကျ
 ခေါင်းဆောင်လိုက်လျှင် လူထုက ဖြိုးခနဲ ထဆိုက်လေ့ ရှိ
 သည်။ သို့ကြောင့်လည်း။ ကြိထားသလား အောက်မေ့ရ
 အောင် အရေးဖြစ်သွားလိုက်လေသည်။

တိုက်ပွဲအတွင်း ဗမာ့ရင်ကွက်များတွင် အရေးကြီးတော့
 သက်လုံးကောင်း ဆိုသကဲ့သို့ ဖြိုးခနဲကင်းစောင့် အလုပ်များ
 ပေါ်လာသည်မှာလည်း အံ့ကြောသွယ်ပင် ဖြစ်၏။ သူ့လမ်း
 နှင့်သူ။ သူ့အရပ်နှင့် သူ့အလိုက်၊ ကင်းစောင့် အလုပ်မှာ
 ညီညွတ်စွာပေါ်လာခဲ့၏။ ဤသို့သော ဗမာတို့၏စိတ်သဘော
 ကို ကုလားတို့မသိသည့်တိုင်အောင်၊ ဗမာဖြစ်သောအစိုးရ
 အဖွဲ့ဝင်တို့သိတို့ကောင်းလေသည်။

(၅)

ဇူလိုင်လ ၂၆-ရက်နေ့တွင် ရွှေတိဂုံခြေရင်း၌၊ မွတ်စ
 ၂

လင် တရားဟောဆရာ ဦးရွှေမီ၏ မော်ဒရီနှင့် ယောဂီ စာ
 အုပ်ကို ကန့်ကွက်သော အစည်းအဝေးလုပ်၏။ ထိုနေ့တွင်
 ဝုလိင်နှင့် ဗမာတို့ အဓိကရုဏ်း ဖြစ်၏။ ၂၇-ရက် နေ့တွင်
 ချောင်းထွက်ရှိ၏။ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ဆွမ်းခံသွားသော ဟုန်း
 ငြိုးတပါးကို ကျူးလွယ် ကုလားတို့က စတင် ခါးနှင့်ချတ်
 ထွတ်လိုက်သောအခါကစ၍။ ကုလားဗမာ တိုက်ပွဲ စလေ၏။
 နောက်တပြည်လုံးပြန်၍ သွားလေ၏။*

ဩဂုတ်လတွင်၊ ချောင်းနေဦးနောက်၊ စက်တင်ဘာလ
 ၂-ရက်နေ့ညနှင့် ၃-ရက်နေ့ များတွင် ကုလားတို့က စပြီး
 မော်တော် ထတ်ကား များကို ခဲနှင့်ပေါက်ခြင်း၊ ဗမာတ
 ယောက်ကို ၂၄-လမ်းထိပ်တွင် ထွ်နှင့် ထိုးသတ်ခြင်းတို့ကို
 ပြုပြန်သဖြင့် တိုက်ပွဲအသစ်ပေါ်ပြန်လေ၏။

ဗမာတို့သည် အထိ ခံရ၍ သွေးဆူ လာသော အခါ၊
 ကုလားထက် ရဲရင့်ကျွမ်းမြန်သောကြောင့် စ၍တိုက်သော
 ကုလားရန်ကို တော်ထွန်နိုင်ခဲ့လေသည်။

သို့သော် ကုလားများကား ငွေအားဖြင့် ပို၍ခိုင်လုံကြ၏။
 ငွေဖြင့်ချခံထွင် အမျိုးမျိုးဖြစ်နိုင်လေသည်။

နယ်များထွင်းမာတို့သည်၊ ကုလားကို တိုက်ရသည်မရှိ
 သဲ စပ်ပုလိင်တို့၏ သေနတ်ပစ်သာခံနေရလေ၏။

နန်းရင်းဝန်က အဓိကရုဏ်း ငြိမ်ဝပ်ပိပြားအောင် သင့်

* ဤချစ်ကို ဖြစ်ထဲရေး ဝန်ကြီးဆာပေါ်ထွန်းပင် လွန်ခဲ့သော
 ထွတ်တော်စည်းတဝေး၌ ဝန်ခံရ၏။

ထောင်မည်ထင်သလို စီမံရန် ကျွန်ုပ်အာဏာပေးမည်ဟုနယ်
 အရာရှိများအား အခိန်ထုတ်ကြောဦးကို ထွက်တော် အယုံ
 အကြည်မရှိ အဆိုထွင်းသည့်နေ့က ကြားခဲ့ရ လေသည်။
 ထန်းကြီးများလည်းသေနပ်အပစ်ခံကြရ၏။ လူအများသေနပ်
 အပစ်ခံရ၍သေဆုံးကြ၏။ လူသုံးရာမျိုး လေးရာမျိုးကို အပြု
 လိုက်ဘမ်းသားတွေရှိ၏။ ဟုတ်ဟုတ် မဟုတ်ဟုတ် တိုက်
 ဖူးခိုးမှုဖြင့် တရားစွဲ ခံနေကြရ၏။ အဓိကရုဏ်း ပြီးသဖြင့်
 ထွက်ပြစ်ရန် ခေါင်း ဆောင် များက တောင်းသော်လည်း
 အစိုးရသည် ထွက်မပြစ်၊ ညှဉ်းဆဲနေလေ၏။

စက်တင်ဘာလ ၉-ရက်အထိ အဓိကရုဏ်းတွင် သေ
 ဆုံးသူ ၁၆၅-ယောက်၊ ဒါဏ်ရာရသူ ၈၁၈-ယောက်ဖြစ်၍
 စစ်သားနှင့် ပုလိပ်တို့၏ လက်ချက်ဖြင့် ၅၅-ယောက်သေ၍
 ၁၀၈-ယောက် ဒါဏ်ရာရလေသည်။ ၅၅-ယောက်အနက်
 အပြစ်ခံရသူ ကုသား ၃-ယောက်သာဖြစ်၍ ဗမာ ၅၂-
 ယောက် သေနတ်ဖြင့် အသတ်ခံရလေသည်။

ဤမျှကလေး အဓိကရုဏ်း စတင်၍ ငြိမ်းသောအခြေ
 သို့ရောက်သောအခါ၊ ထုရင်ခံက ရန်ကုန်မြို့ လုံခြုံရေး ဥပဒေ
 ကြမ်းတရက်ကို မိဒီဘဦးတည်း သဘောနှင့် ထုတ်လိုက်၏
 ဤဥပဒေအရ ဝါရမ်းမပါဘဲ၊ ပုလိပ်အရာရှိများအား မည်
 သူ့ကိုမဆို ဆူပူ ထွင်ရှားအောင် လုပ်သည်ဟု ထင်ထွင်း
 ဘမ်းနိုင်ခွင့်ရှိရကား၊ တာဝန်အခဲဆုံးဖြစ်သည့် ပုလိပ်အရာ
 ရှိများအား စားပေါက်ဖွင့်ပေးသည်နှင့်တူဖွယ်၊ ပုလိပ်များ

ကလည်း တသက်လုံးညှိးလာသူများကို ယခုအခါ နှိပ်စက် ခွင့်ရသဖြင့်။ အမှန်နှိပ်စက်ကြပေလိမ့်မည်။

ဤကဲ့သို့ မိမိပိုင် အထူးအာဏာရပ်များကို ထွက်တော် စည်းဝေး ကျင်းပထုတ်ရှိစဉ်တွင်။ ဝန်ကြီးချုပ်အဖွဲ့အား။ ဤဥပဒေကိုသော်၎င်း။ အလားတူဥပဒေမျိုးကိုသော်၎င်း။ မ ထုတ်ပေးဘဲ မိမိတစ်ဦးတည်း သဘောနှင့် ထုတ်ခြင်းမှာ။ ဝန် ကြီးချုပ် အဖွဲ့နှင့် တကွ တိုင်းသူ ပြည်သားများကို စော် ကားရာ ရောက်လေသည်။ တိုင်းသူ ပြည်သားများမှာ နင်း ပြားများဖြစ်၍ မည်ကဲ့သို့မျှ ပြန်လည်ချေပ ပြောဆို လုပ် ဆောင်ခွင့်မရှိသော်လည်း။ ဝန်ကြီးချုပ် အဖွဲ့မှာ။ မိမိတို့ လုပ်ရန် အထုပ် ဝတ္တရား များကို တုရင်ခံက ၎င်းတို့ကို ကျော်လွန်၍ အထူးအာဏာများ သုံးခြင်းမှာ အုပ်ချုပ်ရေး ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ။ ဝန်ကြီးချုပ်အဖွဲ့ကို စော်ကားခြင်း ဖြစ် ပြုသည့်အပြင် ဝန်ကြီးချုပ်အဖွဲ့သည် တိုင်းပြည်မအုပ် ချုပ်တတ်၍ ဝင်ရောက်စွက်တက်ရသည့်အနေသို့ရောက်၍ နေရကား မည်သည့်တိုင်းပြည်တွင် မဆို။ မိမိကိုယ်ကိုရှိသေ သော ဝန်ကြီးချုပ်အဖွဲ့မှာ ရာထူးမှ နှုတ်ထွက်ရလေသည်။

ထိုနည်းတူစွာမြန်မာပြည်ရှိ ဝန်ကြီးချုပ်အဖွဲ့အားလည်း မိမိတို့ကိုယ်ကိုရှိသေသူများဖြစ်မှုတိုင်းပြည်ကလည်း မယုံ တုရင်ခံကလည်းမယုံသဖြင့်ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ကြရန် ငါတို့ တောင်းဆို၏။ ထိုနည်းတူ၍ ၅-နှစ်တိုင်တိုင် တည်၍ နေ မည့် တုရင်ခံက အာဏာပိုင် သဘောနှင့် ထုတ်လိုက်သည့် ဥပဒေတရပ်ကိုလည်း ငါတို့ လေးနက်စွာကန့်ကွက်၏။

ဤသို့သောလိုသည်ထက်ပို၍ရက်စက်မှုကြောင့်၊ ကုလား
 မုန်းစိတ်သည်ပျောက်မသွားဘဲ၊ ပို၍သူ့ပူကြွလာသည့်အပြင်၊
 အစိုးရကိုပါ ကုလားဘက်တော်သားဟုစွဲ၍ မုန်းကြလေ၏။
 ဤသို့အခြေမတည်အတောအတွင်း၊ အစိုးရသည်၊ ကုလား၊
 နေရှင်တို့၏ ခဲဖြင့်တည်မြဲနေလိုက်သေး၏။ * သို့တည်မြဲနေ
 သောကြောင့်၊ ဗမာအပေါင်းသည်၊ အစိုးရအဖွဲ့ကို ပို၍ မုန်း
 လာ၏။ ကုလားကိုမုန်းလာ၏။ သွေးပိုဆူလာ၏။ စာအုပ်ကို
 စိတ်လိုက်ပြီဟု လူမဆူဒီက ကျေညာ လိုက်ရန် လိုသလို၊
 ကုလားမ-အင်္ဂလိပ်ခဲဖြင့်မြဲနေရခြင်းမှာ၊ စိတ်ချမ်းမြေ့ကွယ်
 မရှိပါဟု အစိုးရအဖွဲ့က နှုတ်ထွက်ပြီး၊ လူနည်းစု အာဏာ
 စက်ကင်းသောအစိုးရသစ်ထောင်လိုက်ပါလျှင်၊ ကြွနေသော
 သွေးများအေးသွားမည်၊ အစိုးရကို မုန်းစိတ်သည်း ပျောက်
 သွားမည်။ ထိုအခါမှသာ၊ ထိုအစိုးရသစ်က အကြမ်းမဆုံး
 ဘဲချော့မေ့ကာ အဓိကရုဏ်းကို ရပ်စဲနိုင်မည်။ လူနည်းစု
 အကျိုးပျက်အောင်ကိုကား။ ထိုအမျိုးသားအစိုးရက မတတ်
 နိုင်၊ တစ်ခါမှ လူနည်းစုကိုကာကွယ်ရန် တာဝန် ရှိပါလျက်
 နန်းရင်းဝန်ကပါ ကာကွယ်နေသည်မှာ၊ ထောင့်ကွတ်များရာ
 ရောက်နေလေသည်။

သို့အားသွားသောအခါ၊ စုံစမ်းရေးကော်မိတီဖွဲ့၍ အလုပ်

* ဩဂုတ်လ ၂၆-ရက် အစိုးရကိုတယုံအကြည်မရှိအဆို သွင်းရာ၊
 အစိုးရမှာ ၆၆-မဲ၊ အတိုက်အခံမှာ ၆၁-မဲရရာ၊ အစိုးရမဲတွင် ကုလား
 ၁၂-မဲ၊ အင်္ဂလိပ် ၉-မဲ ရလေသည်။

တွင်ရွာ လုပ်နိုင်ပေ လိမ့်မည်၊ ထိုကော်ပီတီသည်၊ ငါတို့ ယခုစုစမ်းသော နည်းများဖြင့် စုစမ်းလျှင်၊ လမ်းမှန်ရောက် ပေလိမ့်မည်၊ သို့မဟုတ်က၊ အနာတခြား-ဆေးတခြား ဖြစ်နေ ပေလိမ့်မည်။

(၆)

စုံစမ်းရေးကော်ပီတီကို၊ ကုလားတို့ကလည်း ဟစ်အော် တောင်းဆိုနေကြလေသည်။ သူတို့က၊ ဗမာနိုင်ငံမှအပ ဖြစ် သောသူများသာ စုံစမ်းရေး ကော်ပီတီတွင် ပါရမည်ဟု ဆို လေသည်။ ကုလားပြည်မှခန့်နိုင်စေရန်ဟုဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပေ၏။ သို့ကလိုကိုယ်ကျိုးချည်းသာ ကြည့်နေသော ကုလားတို့အား သတိပေး၍ဆုံးမသင့်လေပြီ။ ကုလားတို့သည် အိန္ဒိယပြည် သို့သွား၍လျှင်ကြေးတောင်းပေးရန်ဆုပူ နေကြပြန်ပြီ။ ဗမာ ပြည်တွင်သူတို့သီးသန့်နေတို့ကို တောင်းနေကြပြန်ပြီ။ ဤကဲ့ သို့၊ မောင်မောင်ဆိုလေ- တီးရိုးရှေ့ လုပ်နေခြင်း မှာလည်း၊ ငိုတတ်တဲ့ကလေးနှို့စို့ရသောဝါဒအတိုင်း ဗမာပြည် အစိုးရ သည် သူတို့ချယ်ထွယ်တိုင်းခံရမည်ဟု သိသဖြင့်၊ ပူဆာနေ ခြင်းသာဖြစ်လေသည်။

ကုလား ကိုယ်စားလှယ် များသည်၊ မွတ်စလင်သီ(ဂ်) ကွန်ဂရက်နှင့်ကွန်ဂရက်အစိုးရများထံ၌အာဏာအညီတောင်း နေလေသည်။ ကွန်ဂရက်တို့သည် ကြားဝင်ကောင်း ဝင်လိမ့် မည်။ ကွန်ဂရက် ခေါင်းဆောင်ခြင်းကို ဗမာတို့ရှေးက လိုက်ခဲ့

ကြ၏။ ကွန်ဂရက်၏ အာဏာပီဆန်ရေး- အခွန် မပေးရေး ကာလိဖတ်အရေး စသည်များကို ဗမာတို့သည် ညီညွတ်စွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြ၏။ ကုလားပြည်၌ သရာဇာအဖွဲ့ထောင်သော အခါ ဗမာပြည်ကလိုက်၍ ထောင်ခဲ့၏။ ဤသို့ဗမာက ထူးထူးနှင့်အလိုတူအလိုပါလိုက်ပါထွက်နှင့်။ ကုလားတို့ကား ဗမာတို့ ထာအကျိုးမျှမပြု။

ထို့ကြောင့်ယခုမူငါတို့ကား ကွန်ဂရက်ကိုမလိုလားပေ။ လက်ရှိကွန်ဂရက်ကား၊ လက်ရှိ ရိုဏ်းသားများ ကြီးမိုးနေသော အဖွဲ့ဖြစ်၏။

ဗမာပြည်ရှိကုလားတို့သည်၊ ဗမာပြည်ကိုသူတို့၏ကိုလိုနီ နယ်ဟု အောက်မေ့နေကြ၏။ သူတို့၏ စားကျက် ဟူ၍သာ သဘောထား၏။ ဤသို့သဘောထားသည်ကို အားပေးနေသူကား၊ ဝါ-အဖျင်းဆုံး မဟန့်တားဘဲ ခွင့်ပြုသူကား၊ လက်ရှိ ကွန်ဂရက်ပင်ဖြစ်လေသည်။

လက်ရှိကွန်ဂရက်ခေါင်းဆောင်တို့၏ အာဘော်ကို ငါတို့ ကြားသူးထု လေပြီ။ ဗမာပြည်သည် ကုလားတို့၏ ကြံရည် တန်ရည်၊ ခန့်ရည်ကြောင့် ကြီးပွား စည်ပင် လာသဖြင့်၊ ကုလားများကို ကျေးဇူး တင်ရမည်ဟု ထင်နေသူများ ဖြစ်သည်။ (ဤသို့ပင် အင်္ဂလိပ်တို့က ကုလားတို့ကို ဆုံးခဲ့ဖူးပြီ) သူတို့၏ သတင်းစာများကလည်း သည်အာဘော် အတိုင်း ရေးခဲ့ဖူးလေပြီ။ ငါကလထက္ကားတွင် နှိပ်စက်၊ ကွန်ဂရက်ကိုထောက်ခံသော ခန့်ရှင်တို့၏ သတင်းစာ တစောင်တွင် အင်္ဂလိပ်တို့က အထက်ပါ စကားမျိုး ပြောသည်ကို၊ ခေါင်း

ကုလားဗမာ-တိုက်ပွဲ။

ကြီးမိုင်းမှနေပြီး ကန့်ကွက်ထား၍၊ နောက်မိုင်း ဆောင်းပါး
 စာရတွင်ကား၊ဗမာတို့ကို ထိုစကားမျိုး ကုလားတို့က ပြော
 တို့တိုက်တွန်းထားလေသည်။ ဂန္ဓိဒေဆိုင်၊ ပတေး၊ ရာဂုဂိုပါ
 လချာရီစသော ခေါင်းဆောင်များ ကွန်ဂရက်တွင် ကြီးမိုး
 နေလေသမျှ ငါတို့ဗမာပြည်က ကွန်ဂရက်ကို ရိုသေမည်
 မဟုတ်။ ကွန်ဂရက်နှင့်ဗမာအရေး၊ ကုလားအရေး၊ ကမ္ဘာအ
 ရေးများကိုဆိုမည်မဟုတ်။ ဂျဝါဟလာနေရှူး၊ ဒန်းဂေး၊ ဒတ္တ
 မဇွမ်းဒါး၊ ဒေါက်တာအာမက်စသည်တို့ ကြီးမိုးသော အခါ
 မှသာကွန်ဂရက်ကို ငါတို့ ရိုသေမည်။ ကွန်ဂရက်နှင့် ထပ်
 ပေါင်းကာ လွတ်လပ်ရေး တိုက်ပွဲတွင် နှံ့မည်။ ကုလားဗမာ
 ပြဿနာများကိုပူးတွဲဆွေးနွေးကာဖြေရှင်း ဖြေလိုက်မည်။ ထို
 အချိန်သို့ မရောက်သမျှ ဝါ- ဆင်းရဲသား အကျိုး ဆောင်
 လက်ခံရိုက် မကြီးမိုးသေးသမျှ ငါတို့အားလည်း ကုလား
 ကနားလည်မည် မဟုတ်။ ငါတို့ကလည်း ကုလားကို နား
 လည်မည်မဟုတ်ကုန်။



နဂါးနိဇာအုပ်သင်း

ဗမာပြည်တွင်၊ ဆင်းရဲခြင်း ရောဂါတူခြင်း။ ပညာခဲခြင်းများ
တူပြောနေလေရာ။ ထိုမကောင်းဆိုးဝါးဆုံးပါးကို ပယ်ဖျောက်နိုင်
ဆောင်ပညာနှင့်ပယ်ဖျောက်ပြီးလျှင်၊ လူတိုင်းလူတိုင်း၏ လွတ်လပ်
ရေး။ တိုးတက်ရေး။ ငြိမ်းချမ်းရေးကို တာခြေခံကာ။ ခေတ်သစ်တရ
တည်ထောင်နိုင်မည့် ပညာများကို နဂါးနိဇာအုပ်သင်းက၊ ပေး
လျှောက်ရှိပြီ။

သင်သည် အသင်းသားအဖြစ်ဖြင့်ဝင်၍၊ ထိုအသင်း၏ တာဝန်
များကို ခိုင်းဝန်တူညီ ဆောင်ရွက်ပါလော့။

နဂါးနိဇာအုပ်သင်း။

၁၅၁-စကော့ဗျေး။

၇၇၇၇၇၇

နဂါးနိ အသင်းသားများအားအစဉ် ၁၀၄၁၁၁၁
တအုပ်(၂)ပြား။

အကျိုးရှိလိုလျှင်ဆုံးအောင်တတ်ပါ။

- ၁။ ရှေးထက်သာခြင်း၊
- ၂။ ကုန်အမျိုးမှန်ခြင်း၊
- ၃။ ကပ်ဆိုးကြီးထဲတွင်ပိတ်ချလက်ချဝယ်ယူနိုင်ခြင်း၊
- ၄။ အမျိုးသားတက်လူကသေးများအား၊ ကျည်ရိုင်းပင်းရခြင်း၊

ငိန်၊မ-ယောကျ်ားတို့၏ ကာလပေါ် အသုံးအဆောင်များကိုရောင်းချနေပါသည်။

စသော အကျိုးကျေးဇူးကို ခံစားကော်မူကြပါ။

တက္ကသိုလ်သမဝါယမအသင်းဆိုင်လီမိတက်။

အနောက်ဘက်တန်း၊

၁၄၈-စကော့ဇွေး၊

ရန်ကုန်မြို့။